

УДК: 334.732

**РОЗВИТОК ОБСЛУГОВУЮЧИХ ТЕХНІЧНИХ КООПЕРАТИВІВ В
АГРАРНІЙ СФЕРІ ЕКОНОМІКИ**

Юхименко Петро Іванович, д.е.н., професор,
Домашенко Анна Леонідівна, магістрант,
Білоцерківський національний аграрний університет
e-mail. p0504684000@gmail.com

За відсутності достатності технічного забезпечення розвитку малого та середнього фермерства важливим є реалізація державної політики, з урахуванням міжнародного досвіду, удосконалення вітчизняної моделі обслуговуючого технічного кооперативу (рис. 1), що сприятиме інтенсифікації виробництва с/г. Пропоновані заходи мають бути інституціонально закріплені, що удосконалисть систему аграрних відносин, зменшить виробничі ризики.

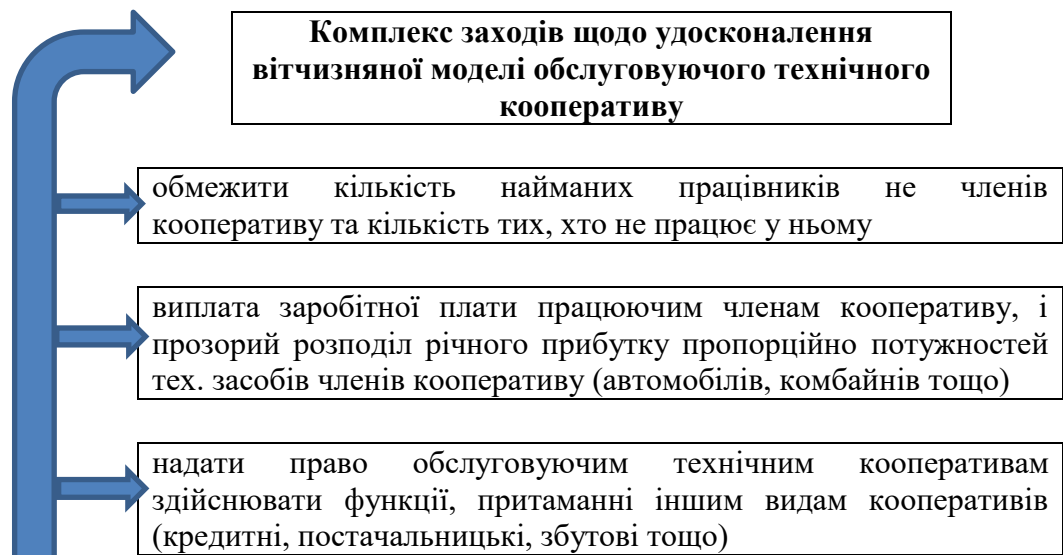

Рис. 1 – Комплекс заходів щодо удосконалення вітчизняної моделі обслуговуючого технічного кооперативу

Необхідність сприяння розвитку таких кооперативів на селі з боку держави обумовлена їх перевагами, зокрема:

- економічними перевагами крупного виробництва над дрібним;
- обмеженими можливостями окремого виробника малого та середнього бізнесу щодо технічного забезпечення виробничого процесу;
- забезпеченням ефективного використання новітньої високопродуктивної техніки, що зменшить енергомісткість виробництва;
- збереженням масштабності виробництва і, разом з тим, забезпеченням дійового мотиваційного механізму, який поєднує індивідуальні, колективні та загальногосподарські інтереси тощо.

Актуальність цієї ідеї була і в центрі уваги учасників онлайн-вебінару «Розвиток сільськогосподарської кооперації для створення інфраструктури збуту продукції», що проходив 17 липня 2022 року [1]. Учасники вебінару керівники територіальних громад, голови успішно діючих сільськогосподарських кооперативів, однозначно висловилися про потребу відновлення зруйнованих об'єктів сільськогосподарської інфраструктури, на що потрібні значні кошти, людські ресурси. Як вихід із складної ситуації вбачають створення кооперативів для технічного забезпечення виробничого процесу аграріїв. Так в довоєнні роки інфраструктура аграрного ринку не була достатньо зорієнтованою на потреби малих та середніх виробників сільськогосподарської продукції. Проте, світовий досвід доводить, що об'єднавшись малі сільськогосподарські виробники можуть створювати власну ринкову інфраструктуру технічного забезпечення, бути успішними на ринку, вносити вагомий внесок у розвиток своїх громад. Це підтверджує досвід і практика сільськогосподарських обслуговуючих та виробничих кооперативів Львівщини («Покрова», «Стрийський ясь», «Еком» тощо).

Варто відзначити, що проєкт USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку» [2] робить значний внесок у підтримку українських зернових

кооперативів в умовах воєнного стану. Зокрема, у межах цього проєкту українські кооперативи (кооператив «Зерновий» (Дніпропетровська обл.), Зерно-БУНК (Кіровоградська обл.), фермери-зерновики молочних кооперативів, які входять до складу Об'єднання кооперативів «Господар», а також групи фермерів у Хмельницький обл. та інші) отримали субгранти для реалізації проєкту «Підтримка малого і середнього підприємництва зернового напрямку в збільшенні потужностей збирання та транспортування зерна, його зберігання та сушки».

В підсумку зауважимо, що для забезпечення завдання розвитку обслуговуючої кооперації в аграрній сфері економіки України важливим є реалізація наступних заходів:

- розвиток аграрних обслуговуючих кооперативів у провідних секторах агропромислового комплексу України, спрямованих на забезпечення високотехнологічними технічними засобами вирощування та збирання зерна, кукурудзи, насіння соняшнику, олій, виробництва молока, яєць тощо;

- впровадження зарубіжного досвіду (європейського та американського) щодо розвитку, державної підтримки й посилення конкурентоспроможності обслуговуючої кооперації в аграрній сфері в пріоритетних високоприбуткових підгалузях;

- удосконалення ведення статистики діяльності обслуговуючої кооперації в аграрній сфері на основі використання європейського досвіду, запровадження оперативного моніторингу діяльності кооперативів і їх відображення у звітності Державної служби статистики України;

- спрощення механізмів та зростання обсягів отримання фінансової допомоги для забезпечення кооперативів високопродуктивною технікою за рахунок грантів міжнародної технічної допомоги;

- проведення заходів популяризації ідей та принципів обслуговуючої кооперації серед населення, особливо серед молодих людей, бізнесменів, фермерів для розширення залучення нових членів до кооперації в аграрній сфері, в тому числі за рахунок приватних господарств населення;

- розширення інтеграції вітчизняних обслуговуючих кооперативів в аграрній сфері у міжнародний кооперативний рух, зокрема шляхом участі успішних і відомих кооперативних об'єднань у роботі європейського кооперативного аграрного об'єднання COPA-COGECA й галузевого підрозділу МКА ICAO (The International Co-operative Agricultural Organisation). Ціль якої обмін досвідом у конкретних сферах діяльності шляхом проведення міжнародних семінарів; сприяти створенню сільськогосподарських кооперативів у країнах, що розвиваються, та країнах з перехідною економікою з метою підвищення продовольчої безпеки; покращити розподіл сільськогосподарської продукції; вжити конкретних заходів для збереження навколишнього середовища [3];

- впровадження провідного європейського досвіду створення та функціонування обслуговуючих кооперативів у сфері спільного використання сільськогосподарської техніки для обробітку ґрунту, внесення добрив, збирання врожаю тощо;

– технічного забезпечення каналів збуту продукції виробничих кооперативів, зокрема через біржовий ринок (можливість акредитації кооперативів на біржах, що дозволить їм одержати стабільний канал реалізації продукції, продавати її за ринковими цінами, стати надійним партнером-постачальником продукції);

– залучення автомобільної техніки сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів до проведення зовнішньоторговельних операцій, у процесі яких дрібні товаровиробники зможуть отримати переваги доступу до зовнішніх ринків, формувати експортні партії продукції та спільно закуповувати й використовувати необхідне обладнання (приміщення з морозильними камерами, складське устаткування тощо);

– розвиток і розширення діяльності обслуговуючих кооперативів у сферах технічного забезпечення виробництва органічної продукції, можливості реалізації її на внутрішньому й зарубіжному ринках.

Об'єктивна необхідність розвитку обслуговуючої кооперації в аграрній сфері економіки України підтверджується проведенням аналізом напрямів використання її наявного технічного потенціалу як в умовах воєнного стану, так, і в майбутній післявоєнний час.

Література

1. 17 серпня вебінар «Розвиток сільськогосподарської кооперації для створення інфраструктури збуту продукції». URL: <https://hromady.org/anons-17-serpnya-vebinar-rozvitok-silskogos>
2. Програма USAID з аграрного і сільського розвитку (АГРО). URL: <https://mailchi.mp/6a6c9e43415a/usaaid-agro-activity-in-ukraine>
3. International Co-operative Agricultural Organisation (ICAO). UIA, 2022. URL: <https://uia.org/s/or/en/1100047052>

Міністерство
освіти і науки
України

Міністерство освіти і науки України

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Механіко-технологічний факультет

Кафедра транспортних технологій та засобів у АПК

Академія прикладних наук Університету
управління та адміністрування в Ополі

Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

**ЗБІРНИК ТЕЗ
доповідей
VI Міжнародної
науково-практичної конференції
«Автомобільний транспорт та інфраструктура»**

AutoTransport and Infrastructure

**19-21 квітня 2023 року
м. Київ**

ББК 40.7
УДК 631.17+62-52-631.3

Рекомендовано до друку рішенням наукової ради механіко-технологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 18 квітня 2023 р., протокол № 8 .

Збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції «Автомобільний транспорт та інфраструктура» (19–21 квітня 2023 року). Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ. 2023. 250 с.

ISBN 978-617-8102-96-8

В збірнику представлені тези доповідей науково-педагогічних працівників, наукових співробітників, аспірантів і докторантів, студентів, фахівців транспортної галузі, учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Автомобільний транспорт та інфраструктура», в яких розглядаються нинішній стан та шляхи розвитку автотранспортної галузі.

ISBN 978-617-8102-96-8

© НУБіП України, 2023.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Отченашко В. В., начальник науково-дослідної частини – голова організаційного комітету;

Братішко В. В., декан механіко-технологічного факультету – заступник голови організаційного комітету;

Тадеуш Покуса, проректор Академії прикладних наук Університету управління та адміністрування в Ополе, Польща – заступник голови організаційного комітету;

Киричок П.О., президент Академії інженерних наук України – заступник голови організаційного комітету;

Загурський О.М., професор кафедри транспортних технологій та засобів у АПК – секретар організаційного комітету.

Войтюк В. Д., професор кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту імені М. П. Момотенка;

Дьомін О.А., доцент кафедри транспортних технологій та засобів у АПК;

Калінін Є. І., завідувач кафедри тракторів, автомобілів та біоенергоресурсів;

Новицький А. В., завідувач кафедри надійності техніки;

Мацюк В. І., заступник декана з наукової роботи механіко-технологічного факультету, професор кафедри транспортних технологій та засобів у АПК;

Михайлович Я. М., професор кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту імені М. П. Момотенка;

Роговський І. Л., завідувач кафедри технічного сервісу та інженерного менеджменту імені М. П. Момотенка.

Савченко Л.А., завідувачка кафедри транспортних технологій та засобів у АПК.